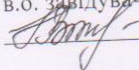

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ ДОШКІЛЬНОЇ ТА
ПОЧАТКОВОЇ ОСВІТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри педагогіки та
психології дошкільної та початкової
освіти
протокол № 3 від 29 вересня 2020 р.
в.о. завідувача кафедри
 (Наталія ВОРОПАЙ)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ

БК 8 РОБОТА З БАТЬКАМИ

Освітня програма «Початкова освіта» першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти
Спеціальність 013 Початкова освіта
Галузь знань 01 Освіта/Педагогіка

Херсон 2020

1. Опис курсу

Назва освітньої компоненти	Теорія та методика виховання (Теорія та методика виховання, Організація і управління у початковій школі)
Тип курсу	Обов'язкова компонента
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень освіти
Кількість кредитів/годин	3 кредити / 90 годин
Семестр	I семестр
Викладачі	Денисенко Вероніка В'ячеславівна, кандидат педагогічних наук, доцент
Посилання на сайт	KSU online
Контактний телефон, месенджер	(050) 7581544
Email викладача:	veronikaden@ukr.net
Графік консультацій	Щотижня протягом модулю
Методи викладання	лекційні заняття, семінарські заняття, практичні індивідуальні завдання
Форма контролю	Залік

2.Анотація дисципліни: Висока відповідальність батьків перед собою і суспільством за виховання своїх дітей вимагає від них ґрунтовних знань в галузі психології, фізіології, валеології, педагогіки. На сьогодні вкрай необхідна система підготовки та допомоги батькам у озброєння їх знаннями і вміннями в галузі формування повноцінної сім'ї і виховання дітей. Без системи педагогічної освіти всіх членів суспільства, піднесення психолого-педагогічної культури батьків неможливо говорити про повноцінне виховання і навчання молодого покоління. Таким чином, виникає потреба у підготовці майбутніх учителів початкової школи до співпраці з батьками. Перед ними постає важливе завдання – налагодження партнерських взаємин і спільних інтересів з родиною кожного учня, створення атмосфери довіри, взаєморозуміння, взаємодопомоги, співтворчості у вихованні та навчанні підростаючого покоління.

Мета та завдання дисципліни:

Мета навчальної дисципліни: полягає у підготовці студентів – майбутніх учителів початкової школи до роботи з батьками, розкритті особливостей їх співпраці і взаємодії, розумінні сутності суспільного і сімейного виховання.

Завдання навчальної дисципліни:

- формування готовності майбутніх фахівців до організації взаємодії освітнього закладу з сім'ями учнів;
- підготовка студентів до складання характеристик сімей учнів (склад батьків, сфера їх діяльності, освітній, соціальний і

- моральний рівень дорослих, тип сім'ї, рівень благополуччя (неблагополуччя) сім'ї, морально психологічний клімат тощо);
- навчання організації діагностичної роботи з вивчення сім'ї (використання оптимальних форм та методів у диференційованій, груповій та індивідуальній роботі з сім'єю);
  - надання студентам знань з організації психолого-педагогічної просвіти батьків, створення системи масових заходів з батьками, робота з організації спільної суспільно значущої діяльності і дозвілля батьків та дітей;
  - ознайомлення студентів з позитивним досвідом сімейного виховання задля виявлення і використання у практичній діяльності;
  - розкриття змісту і значення основних правових документів з сімейного виховання.

2. Програмні компетентності та результати навчання

Після успішного завершення дисципліни здобувач формуватиме наступні програмні компетентності та результати навчання:

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у професійно-педагогічній діяльності, що передбачають застосування теоретичних положень і методів педагогіки, психології та окремих методик навчання й характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-1. Загальнонавчальна. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями, зокрема, інноваційними методичними підходами, сучасними системами, методиками, технологіями навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; чинним нормативним забезпеченням початкової освіти тощо.

ЗК-2. Інформаційно-аналітична. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу, систематизації й узагальнення інформації, зокрема професійно-педагогічної, з різних джерел та формулювання логічних висновків.

ЗК-3. Дослідницько-праксеологічна. Здатність виявляти, ставити та розв'язувати проблеми, зокрема, в процесі професійно-педагогічної діяльності. Здатність приймати обґрунтовані рішення, працювати автономно.

ЗК-5. Громадянська компетентність. Здатність активно, відповідально та ефективно реалізовувати громадянські права й обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства. Здатність орієнтуватися у проблемах сучасного суспільно-політичного життя в Україні, застосовувати процедури й технології захисту власних інтересів, прав і свобод своїх та інших громадян, зокрема учнів початкової школи; використовувати способи діяльності й моделі поведінки, що відповідають чинному законодавству України.

ЗК-6. Етична. Здатність діяти на основі принципів і норм етики, правил культури поведінки у стосунках із дорослими й дітьми на основі загальнолюдських та національних цінностей, норм суспільної моралі; дотримуватися принципів педагогічної етики (професійної етики вчителя початкової школи).

ЗК-8. Міжособистісної взаємодії. Здатність до ефективної міжособистісної взаємодії; зокрема, здатність успішно взаємодіяти з керівництвом, колегами, учнями та їхніми батьками; володіння алгоритмами конструктивного розв'язання педагогічних конфліктів. Здатність працювати в команді, здатність до співпраці, групової та кооперативної діяльності. Здатність бути критичним і самокритичним, наполегливим щодо поставлених завдань і взятих зобов'язань.

ЗК-9. Адаптивна. Здатність до адаптації в професійно-педагогічному середовищі та дії в нових ситуаціях, зокрема тих, що передбачають навчання, розвиток і виховання молодших школярів, спілкування з їхніми батьками, комунікації з адміністрацією школи й колегами.

ЗК-10. Рефлексивна. Здатність ефективно та адекватно здійснювати рефлексивні процеси, що сприяє розвитку й саморозвитку учнів, творчому підході до освітнього процесу початкової школи. Здатність оцінювати результати педагогічних впливів та забезпечувати якість діяльності навчання, розвитку й виховання учнів початкової школи; здатність до педагогічної рефлексії.

ЗК-11. Здоров'язбережувальна компетентність. Здатність ефективно розв'язувати завдання щодо збереження і зміцнення здоров'я (фізичного, психічного, соціального та духовного) як власного, так і оточуючих. Здатність застосовувати знання, вміння, цінності і досвід практичної діяльності з питань культури здоров'я та здорового способу життя, готовність до здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи та створення психолого-педагогічних умов для формування здорового способу життя учнів.

ЗК-12. Інформаційно-комунікаційна. Здатність до застосування сучасних засобів інформаційних і комп'ютерних технологій для розв'язання комунікативних задач у професійній діяльності вчителя початкових класів й у повсякденному житті.

Фахові компетентності:

ФК-5. Мистецька компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих мистецьких знань, умінь і навичок, які становлять теоретичну та діяльнісно-технологічну основу освітньої галузі «Мистецтво» загалом та окремих його змістових ліній. Складниками мистецької компетентності є музична, образотворча, мистецько-синтетична.

ФК-6. Психологічна компетентність. Здатність до розвитку учнів початкової школи як суб'єктів освітнього процесу на основі знань та умінь про їхні вікові, індивідуальні особливості та соціальні чинники розвитку.

Складниками психологічної компетентності є диференціально-психологічна, соціально-психологічна, аутопсихологічна.

ФК-7. Дидактична. Здатність майбутнього вчителя (випускника) вирішувати стандартні та проблемні професійні завдання, що виникають в освітній практиці початкової школи, на основі сформованих знань про теоретичні засади побудови змісту і процесу навчання молодших учнів, у тому числі ґрунтовних знань про сучасні теорії навчання, гнучкого володіння методами навчання; спроможність обґрунтовано обирати прийоми, засоби, технології, форми організації навчання, адекватні дидактичній ситуації.

ФК-8. Виховна. Здатність випускника до здійснення виховної діяльності з молодшими школярами; здатність до планування, проектування й аналізу виховного процесу початкової школи як цілісної педагогічної системи, яка включає мету, завдання, зміст, методи, прийоми, педагогічні засоби, форми організації, діяльність вихователя й вихованців; спрямованість на досягнення відповідних результатів; здатність ефективно використовувати виховний потенціал уроків і занять з учнями в позаурочний час тощо.

ФК-9. Організаційна. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі, систематичного підвищення професійно-педагогічної кваліфікації.

ФК-10. Методична компетентність. Здатність ефективно діяти, розв'язуючи стандартні та проблемні методичні задачі під час навчання учнів освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти. Методична компетентність ґрунтується на теоретичній і практичній готовності до проведення уроків за різними навчальними комплектами, що виявляється у сформованості системи дидактико-методичних знань і умінь із окремих розділів та тем курсу, окремих етапів навчання й досвіду їх застосування та наявності емоційно-ціннісного ставлення до діяльності щодо навчання учнів предмету.

ФК-11. Професійно-комунікативна компетентність (ПКК). Здатність актуалізовувати та застосовувати комунікативні знання, навички, вміння, настанови, стратегії й тактики комунікативної поведінки, здобутий досвід комунікативної діяльності, а також індивідуально-психологічні якості особистості задля успішного здійснення в конкретних умовах педагогічної комунікативної діяльності з молодшими школярами, батьками, колегами.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Знати сучасні теоретичні основи освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 2. Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК). Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН 2. Розуміти мету, завдання, зміст, методи, організаційні форми й засоби початкової освіти, суть процесів виховання, навчання й розвитку учнів початкової школи (педагогічна компетентність + ПКК). Знати структуру календарно-тематичного планування, особливості ведення журналу обліку успішності учнів. Знати специфіку виховної роботи на уроках й у позаурочній діяльності.

ПРН 3. Розуміти вікові особливості дітей молодшого шкільного віку, індивідуальні відмінності в перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи.

ПРН 4. Розуміти закономірності та теорію процесу навчального пізнання, сучасні навчальні технології.

ПРН 5. Знати суть методичних систем навчання учнів початкової школи освітніх галузей/змістових ліній, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти.

ПРН 6. Знати зміст нормативних документів, що регламентують початкову освіту: Державного стандарту початкової освіти, навчальних програм предметів, які вивчаються в початковій школі, критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи.

ПРН 7. Застосовувати знання, уміння й навички, що становлять теоретичну основу освітніх галузей, визначених Державним стандартом початкової загальної освіти, під час розв'язування навчально-пізнавальних і професійно-зорієнтованих задач.

ПРН 8. Володіти методиками вивчення індивідуальних особливостей перебігу пізнавальних процесів учнів початкової школи та стратегії їх урахування в процесі навчання, розвитку й виховання учнів. Складати психолого-педагогічну характеристику на учня та клас.

ПРН 9. Проектувати процес навчання з предмету у вигляді календарно-тематичного планування для певного класу, теми.

ПРН 10. Моделювати процес навчання учнів початкової школи певного предмету: розробляти проекти уроків та їхні фрагменти, методику роботи над окремими видами завдань, створювати методику підготовчої роботи, ознайомлення та формування уявлень і понять, вмій та навичок з метою опанування учнями певних елементів змісту програми.

ПРН 11. Проводити моніторинг якості навчальних досягнень учнів з певної теми. Здійснювати контроль і оцінювання навчальних досягнень учнів згідно з критеріями оцінювання та у відповідності до Державних вимог до рівня навчальних досягнень учнів, визначених у програмі з певного предмету.

ПРН 12. Проводити уроки в початковій школі, аналізувати урок щодо досягнення його мети й завдань, оцінювати ефективність застосованих форм, методів, засобів і технологій.

ПРН 13. Проектувати зміст і методику проведення виховних заходів для учнів початкової школи.

ПРН 14. Здійснювати комунікацію, орієнтуючись на стилі мовленнєвого спілкування у процесі вирішення професійно-педагогічних задач.

ПРН 16. Використовувати засоби вербальної та невербальної комунікації задля підвищення рівня професійної культури майбутнього вчителя.

ПРН 17. Вчитися упродовж життя й удосконалювати з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

ПРН 19. Створювати рівноправний і справедливий клімат, що сприяє навчанню всіх учнів, незалежно від соціально-культурно-економічного контексту.

3. Структура курсу

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Семінарські заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
3 кредити / 90 годин	I сем. – 16	I сем. – 14	I сем. – 60

4. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Програмне забезпечення: KSU online

5. Політика курсу

Для успішного складання підсумкового контролю з дисципліни вимагається 100% відвідування очне або дистанційне відвідування всіх лекційних і семінарських занять. Пропуск понад 25% занять без поважної причини буде оцінений як FX. Високо цінується академічна доброчесність. До всіх студентів освітньої програми відбувається абсолютно однакове ставлення.

6. Схема курсу

Змістовий модуль 1. ЗМІСТОВА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ З БАТЬКАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Тема 1. ЗМІСТ, ЗАВДАННЯ СІМЕЙНОГО ВИХОВАННЯ (лж - 4 год., сем. – 2 год., самост. – 9 год.):

- 1.1. Характеристика завдань сімейного виховання.
- 1.2. Функції та принципи сімейного виховання.
- 1.3. Аналіз напрямів виховання молодшого школяра в родині.
- 1.4. Моральне сімейне виховання.
- 1.5. Розумове сімейне виховання.
- 1.6. Трудове сімейне виховання.
- 1.7. Естетичне сімейне виховання.
- 1.8. Фізичне сімейне виховання.
- 1.9. Духовність сім'ї.

Тема 2. ФОРМИ ВЗАЄМОДІЇ ВЧИТЕЛЯ Й РОДИНИ (лж - 2 год., сем. – 2 год., самост. – 9 год.):

- 2.1. Поняття про закономірності виховання.
- 2.2. Аналіз закономірностей процесу виховання.
- 2.3. Поняття про принципи виховання.
- 2.4. Характеристика основних принципів виховання.
- 2.5. Народна педагогіка про принципи виховання.
- 2.6. Шляхи реалізації принципів через зміст виховання.

Тема 3. ВИДИ Й МЕТОДИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 9 год.):

- 3.1. Загальна характеристика видів роботи з батьками молодших школярів.
- 3.2. Запрошення батьків до школи.
- 3.3. Відвідування батьків удома.
- 3.4. День відкритих дверей у школі.
- 3.5. Класні батьківські збори.

Змістовий модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА З БАТЬКАМИ УЧНІВ

Тема 4. МЕТОДИКИ ВИВЧЕННЯ СІМЕЙ КЛАСУ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.):

- 4.1. Мета, завдання, психолого-педагогічної діагностики сім'ї.
- 4.2. Методи вивчення сім'ї.
- 4.3. Діагностика подружніх стосунків.
- 4.4. Діагностика сім'ї з проблемною дитиною.
- 4.5. Вивчення умов виховання дітей в сім'ї.

Тема 5. МЕТОДИКА ПРОВЕДЕННЯ БАТЬКІВСЬКИХ ЗБОРІВ (лк - 2 год., сем. – 4 год., самот. – 9 год.):

- 5.1. Аналіз тематики батьківських зборів у початковій школі.
- 5.2. Етапи підготовки батьківських зборів.
- 5.3. Структура проведення батьківських зборів.
- 5.4. Використання учителем методів партнерської взаємодії з батьками.
- 5.5. Умови ефективного проведення батьківських зборів.

Тема 6. ФОРМИ РОБОТИ З БАТЬКАМИ ПЕРШОКЛАСНИКІВ ЗА КОНЦЕПЦІЄЮ НУШ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.):

- 6.1. Аналіз посібника «НУШ: поради для вчителя».
- 6.2. Формальне й неформальне спілкування з батьками.
- 6.3. Батьківські збори та індивідуальні зустрічі.
- 6.4. Залучення батьків до освітнього процесу.
- 6.5. Батьки як помічники вчителя.

Тема 7. СТВОРЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА КЛАСУ В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ (лк - 2 год., сем. – 2 год., самот. – 8 год.):

- 7.1. Використання мобільних додатків у процесі взаємодії з учнями та батьками.
- 7.2. Створення сторінки/групи класу в соціальних мережах.
- 7.3. Етика спілкування вчителя з батьками в соціальних мережах.
- 7.4. Педагогічна освіта батьків класу засобами соціальних мереж.

7.5. Індивідуальна форма спілкування з батьками у соціальних мережах.

9. Система оцінювання та вимоги: форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Максимальна кількість балів за 1 семестр – 100 балів (залік) складається із 7 семінарських (максимально - 70 балів), самостійних завдань (максимально – 10 балів), підсумкової залікової роботи (максимально – 20 балів):

Модуль 1. ЗМІСТОВА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ З БАТЬКАМИ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Максимальна кількість балів за цей модуль – 40 балів:

Усна відповідь – 5 балів (на кожному семінарському занятті).

Виконання практичного завдання – 5 балів (до кожного семінарського заняття).

Розробка презентації – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Захист доповіді чи тематичного реферату – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Виконання завдання модулю самостійної роботи – 5 балів.

Підсумкова письмова робота за 1 модуль – 5 балів.

Модуль 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ВЗАЄМОДІЇ КЛАСНОГО КЕРІВНИКА З БАТЬКАМИ УЧНІВ

Максимальна кількість балів за цей модуль – 40 балів:

Усна відповідь – 5 балів (на кожному семінарському занятті).

Виконання практичного завдання – 5 балів (до кожного семінарського заняття).

Розробка презентації – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Захист доповіді чи тематичного реферату – 5 балів (за планом семінарського заняття).

Виконання завдання модулю самостійної роботи – 5 балів.

Підсумкова залікова письмова робота – 20 балів.

10. Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основна література:

1. Казанжи І.В. Теорія і методика виховної роботи в школі І ступеня: навч. посіб. – К.: Слово, 2014. – 296с.
2. Корнієнко С. М. Батьківські збори у початкових класах: зміст та методика проведення / С. М. Корнієнко, Я. П. Кодлюк. – Тернопіль : Вид-во «Навчальна книга – Богдан», 2008. – 144 с.
3. Мельничук С.Г. Педагогіка (Теорія виховання). Навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 288 с.

4. Нові години спілкування. 1 клас /Я.В.Брязгіна та ін.. – Х.: Основа, 2018. – 126с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
5. Нові години спілкування. 2 клас /Я.В.Брязгіна та ін.. – Х.: Основа, 2018. – 128с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
6. Нові години спілкування. 3 клас /Я.В.Брязгіна та ін.. – Х.: Основа, 2018. – 110с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
7. Нові години спілкування. 4 клас /О.Є.Білецька та ін.. – Х.: Основа, 2016. – 127с. (Серія «Початкова школа. Виховна робота»).
8. Омеляненко В.Л., Кузьмінський А.І. Теорія і методика виховання: Навчальний посібник. – К.: Знання, 2008. – 415 с.
9. Ранкові зустрічі. 1 клас. 1 семестр. /Упор. Н.Ю.Бабіченко та ін..- Х.: Основа, 2018. – 142с. (Серія «Нова українська школа»)
10. Ранкові зустрічі. 1 клас. 2 семестр. /Упор. Н.Ю.Бабіченко та ін..- Х.: Основа, 2018. – 143с. (Серія «Нова українська школа»)
11. Фіцула М.М. Педагогіка: навч. посіб. для студ. вищ.навч. закл. – К.: «Академвидав», 2007. – 560с.
12. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками першокласників / авт.-упор. І.В. Оніщенко. – Х.: Основа, 2018. – 141с.
13. Якщо батьки – партнери. Сучасні форми роботи з батьками другокласників / авт.-упор. А.В. Ордановська. – Х.: Основа, 2019. – 144 с.
14. Ярощук Л.Г. Методика виховної роботи: навчальний посібник. – К.: Видавничий Дім «Слово», 2012. – 320 с.

Додаткова література:

15. Бех І.Д. Виховання особистості: підруч. – К.: Либідь, 2008. – 848с.
16. Довідник класного керівника у запитаннях та відповідях /М.Є. Канцедал, О.М.Кравцова. – Х.: Веста: Вид-во Ранок, 2007. – 384с.
17. Забашта Н.О. Виховна робота у групі подовженого дня в 1-4 класах /Н.О.Забашта. – Х.: Ранок, 2010. – 176с.
18. Корнієнко С.М., Кодлюк Я.П. Батьківські збори у початкових класах: навч.-метод. посіб. – Тернопіль: Підручники і посібники, 1998. – 64с.
19. Мойсеюк Н.Є. Педагогіка. Навчальний посібник. 2-е вид. - 1999 р. - 350с.
20. Родинна педагогіка : [навч.-метод. посіб.] / М-во освіти і науки України, Київський нац. ун-т ім. Т. Шевченка ; А. А. Марушкевич, В. Г. Постовий, Т. Ф. Алексеєнко. – К. : ПАРАПАН, 2002. – 216 с.

21. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В.О. Сухомлинський. – К. : 1978. – 263 с.
22. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям //Вибр твори: В 5 т. – К.: Рад. школа, 1976. – Т. 3.- С. 5-279.

INTERNET-ресурси:

23. Конвенція про права дитини [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_021
24. Макаренко А. С. Книга для батьків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mirknig.com/2013/12/31/kniga-dlya-batkv.html>
25. Мартиненко С. М. Діагностичне тестування професійного та особистісного становлення вчителя початкової школи [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://elibrary.kubg.edu.ua/4336/>
26. Мудрость воспитания: книга для родителей [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://spisok-literaturi.ru/details/mudrost-vospitaniya-kniga-dlyaroditeley_26436.html
27. Робота з батьками [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://javchitjel.webnode.com.ua/roboata-z-batkami/>
28. Нова українська школа. Порадник для вчителя <https://base.kristti.com.ua/>
29. Нова українська школа. <https://mon.gov.ua/>